

Presentatie Gelderse
Natuurinclusieve dag
16-4-2026

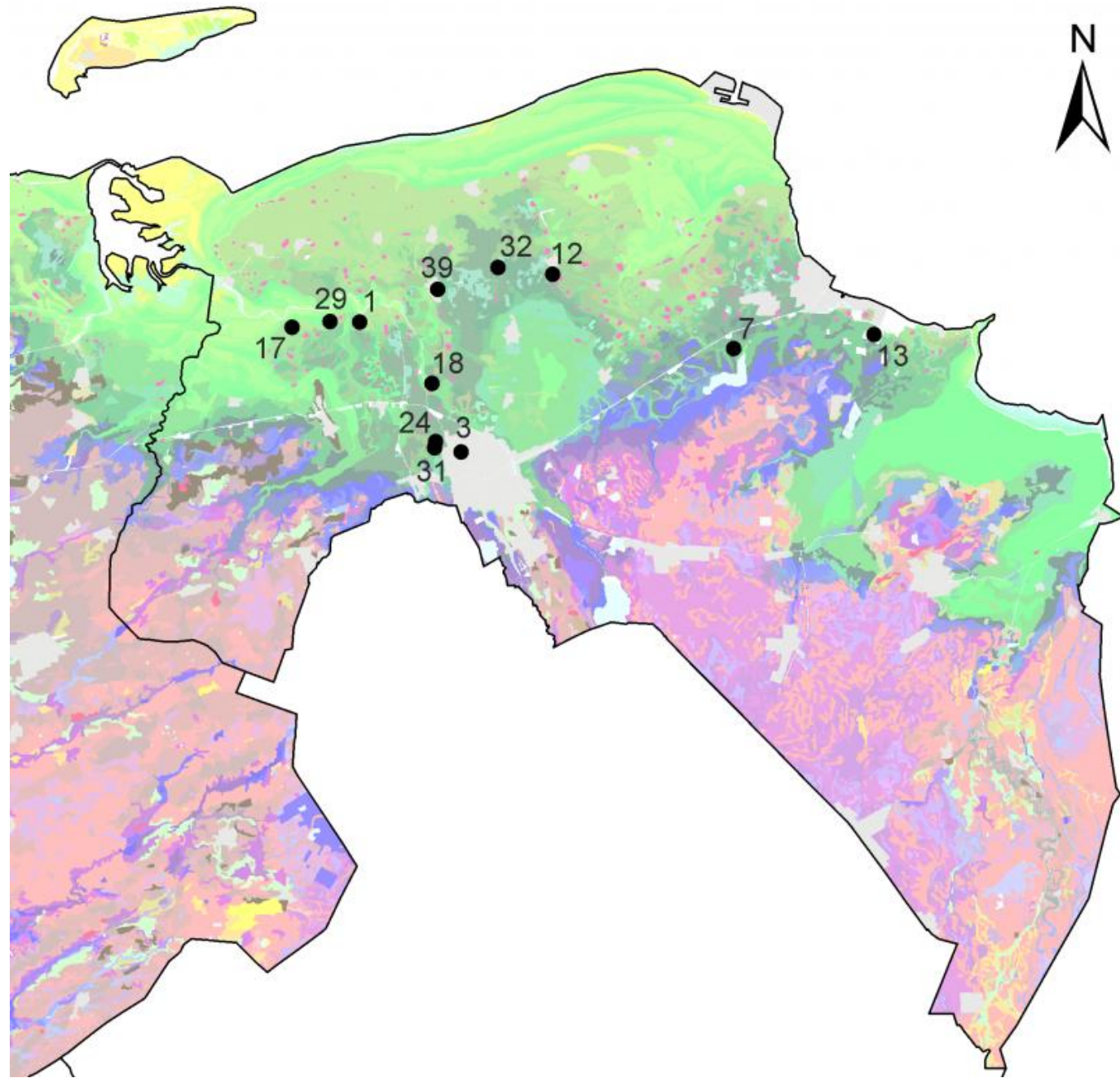

Regio Deal
**Natuurinclusieve
Landbouw**

GRAAN
REPUBLIC.NL

**TERUG NAAR
DE KORREL**

www.graanrepubliek.nl

A vertical banner featuring a background of a lush green wheat field under a clear blue sky. At the top is the logo for Graan Republiek.nl, which depicts a fist holding a wheat stalk. Below the logo, the text 'GRAAN REPUBLIC.NL' is written in a bold, black, sans-serif font. Further down, the slogan 'TERUG NAAR DE KORREL' is displayed in a large, white, blocky font. Below the slogan, the website address 'www.graanrepubliek.nl' is written in a smaller white font. At the bottom of the banner, there is a small black square containing the European Union organic logo.

SMAAKBOERDERIJ
NIEUW UDENGAST

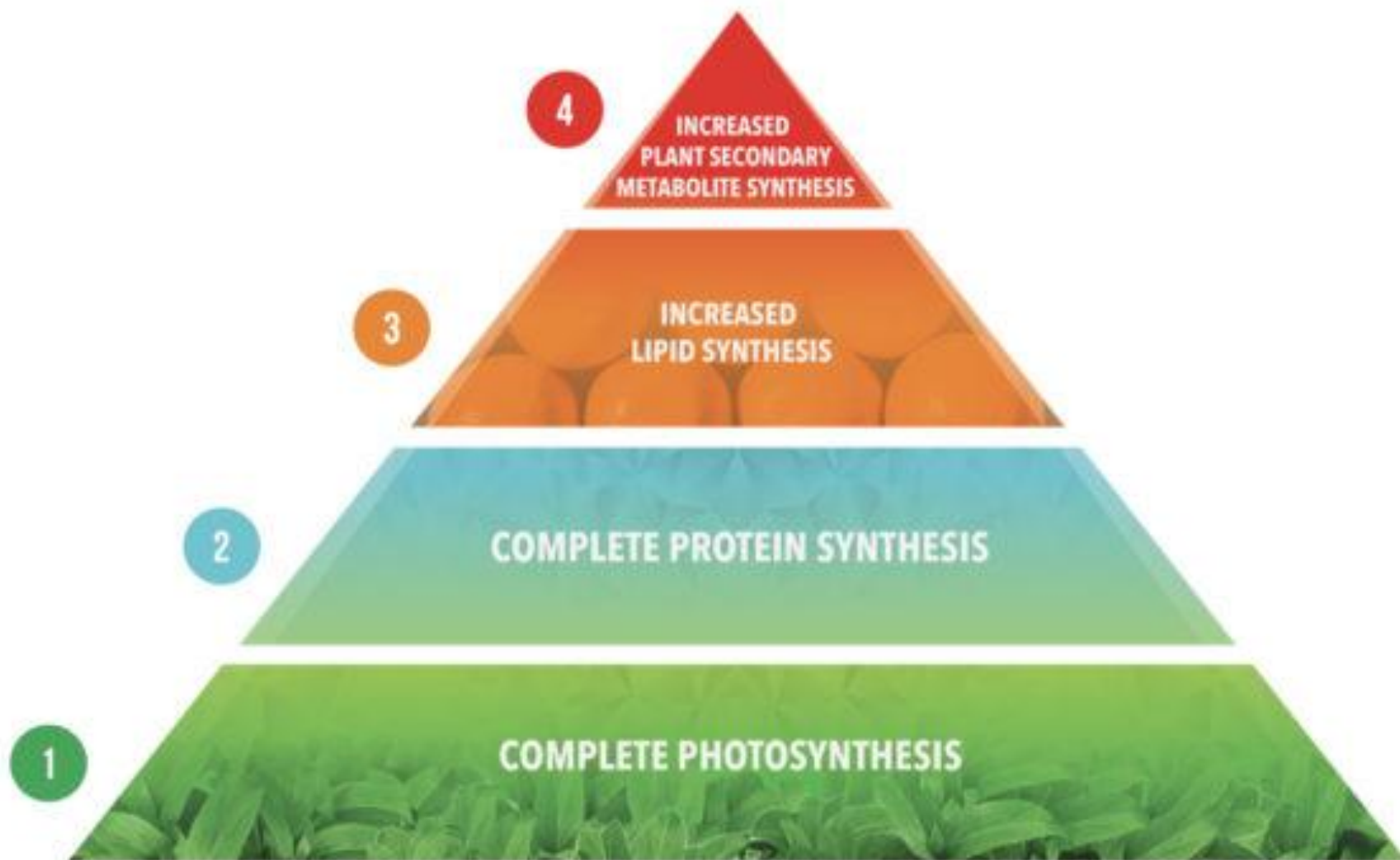

A photograph of two men in a field, one kneeling and one standing, examining a plant sample. The background shows a vast field under a clear blue sky. The text is overlaid on the image.

Regeneratieve landbouw volgens methode Näser/Wenz

Regeneratieve landbouw volgens Näser/Wenz draait om het herstellen van bodemleven (*chemische en biologische processen*) en plantmetabolisme (*chemische processen in de plant*).

THE PLANT HEALTH PYRAMID

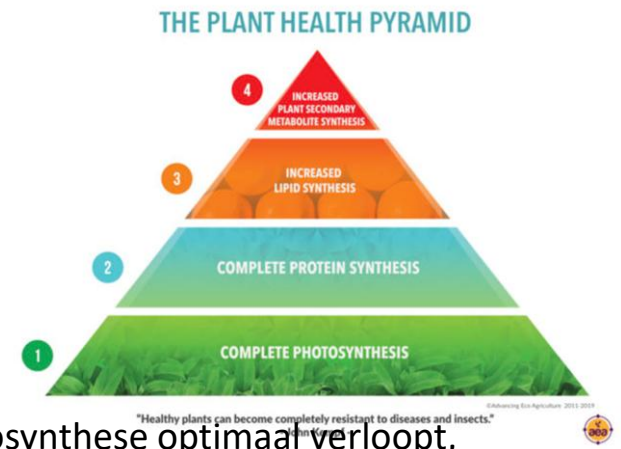

©Advancing Eco-Agriculture 2011-2019

**"Healthy plants can become completely resistant to diseases and insects."
- John Kempf -**

De vier niveau's van de Piramide

Niveau 1: Volledige Fotosynthese

In dit 'niveau' zijn planten in staat om zonlicht efficiënt op te vangen en om te zetten. Wanneer fotosynthese optimaal verloopt, produceren planten genoeg suikers en energie om de basisgroei en verdedigingsprocessen te ondersteunen.

Niveau 2: Volledige Eiwitsynthese.

Met sterke energie uit fotosynthese kunnen planten stikstof volledig omzetten in complete eiwitten. Dit voorkomt de ophoping van vrije aminozuren (die vaak plagen en ziekteverwekkers aantrekken).

Niveau 3: Verhoogde Lipidesynthese.

Gezonde planten beginnen meer lipiden (vetten en oliën) te produceren. Lipiden versterken celmembranen, waardoor planten beter bestand zijn tegen ziekten en omgevingsstress.

Niveau 4: Verhoogde Synthese van Secundaire Metabolieten.

Op het hoogste niveau produceren planten complexe verbindingen zoals fenolen, terpenen en alkaloiden. Deze verbindingen bieden krachtige natuurlijke bescherming tegen insecten en ziekteverwekkers, en verbeteren smaak en voedingswaarde.

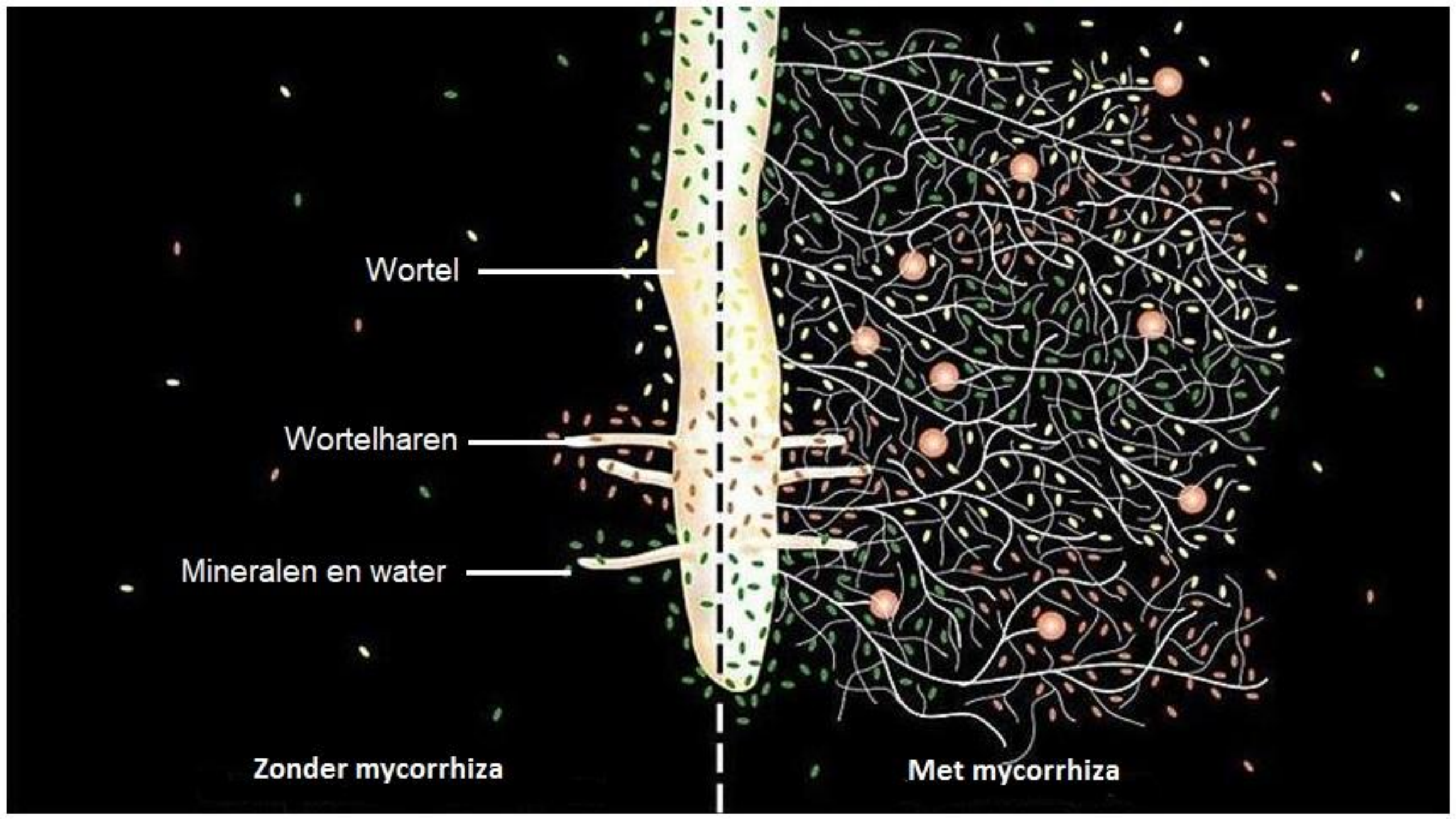
Wortel

Wortelharen

Mineralen en water

Zonder mycorrhiza

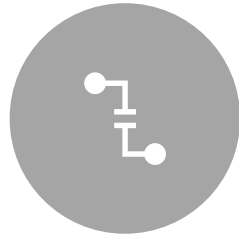
Met mycorrhiza

Principes van Regeneratieve landbouw volgens Näser/Wenz

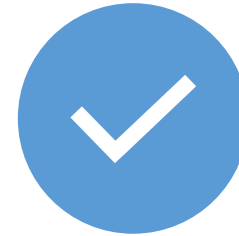
BODEMLEVEN ACTIVEREN
VIA LEVENDE, BELEVENDE
BEMESTING

DE ONDERGROND
LOSMAKEN (BIOLOGISCH,
NIET MECHANISCH
FORCEREN)

DE BODEM PERMANENT EN
DIVERS BEDEKT HOUDEN

GROENBEMESTERS VÓÓR DE
ZAAI VIA FERMENTATIE
LATEN VERTEREN

PLANTEN NAAR MAXIMALE
FOTOSYNTHESE BRENGEN
DOOR VITALISATIE

Element	Conventional	Regen	
Ca	3692	5165	+40%
Mg	798	1048	+31%
K	17 385	21 263	+22%
B	15.2	16.4	+8%
Fe	41.79	45.34	+8%
Zn	9.08	14.3	+57%
Si	24.6	21.4	-13%
Na	337	373	+11%
Mn	12.06	15.92	+32%
P	2688	2805	+4%
TPC	0.0423	0.0452	+7%
FRAP	0.0699	0.0600	-14%

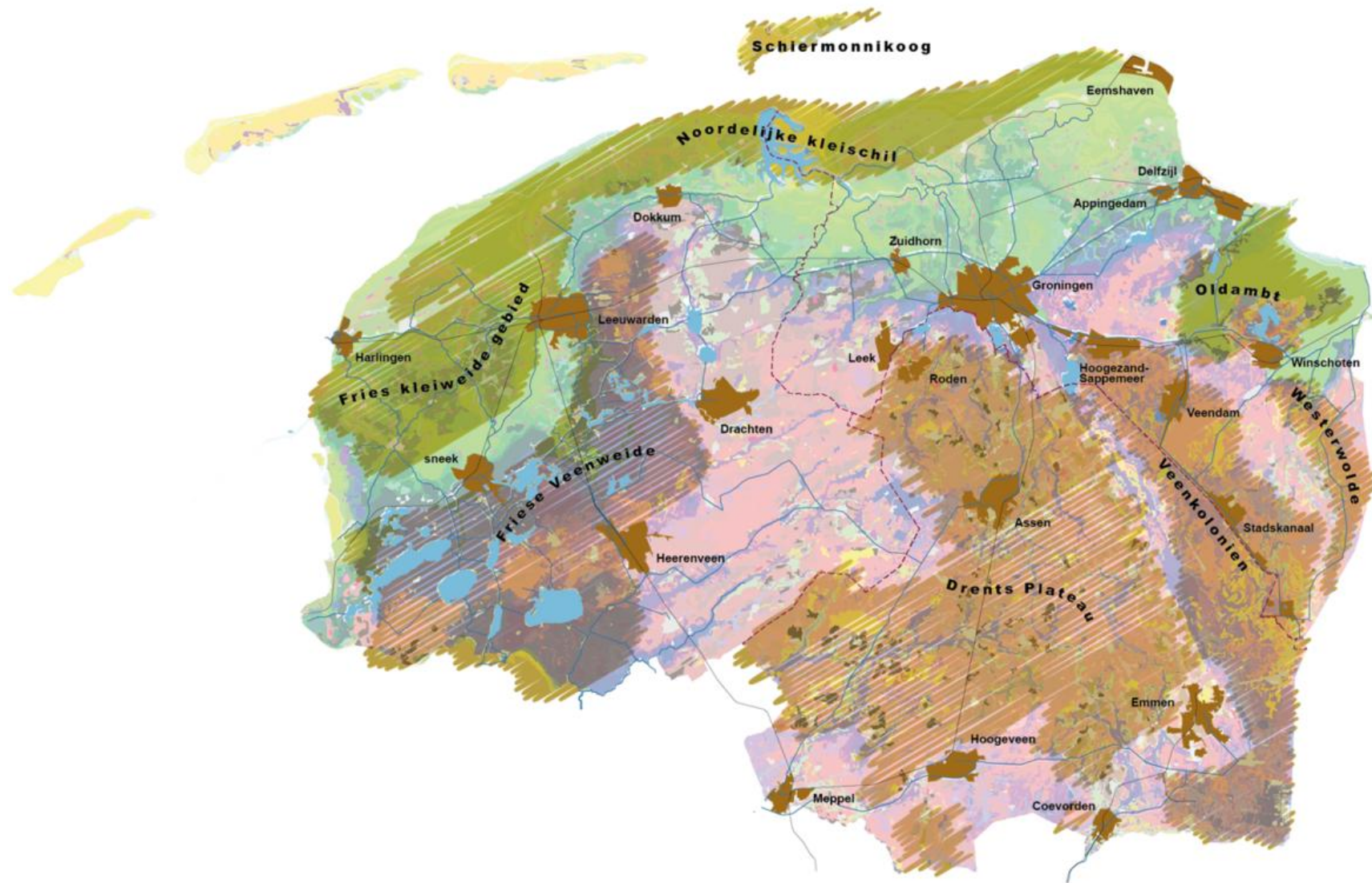
- **4. NOORDHOFF – White Cabbage**
- **Short Summary:**
- Regenerative showed a clear increase in Ca, Mg, K, Zn, Mn.

Beluchten

Regio Deal
**Natuurinclusieve
Landbouw**

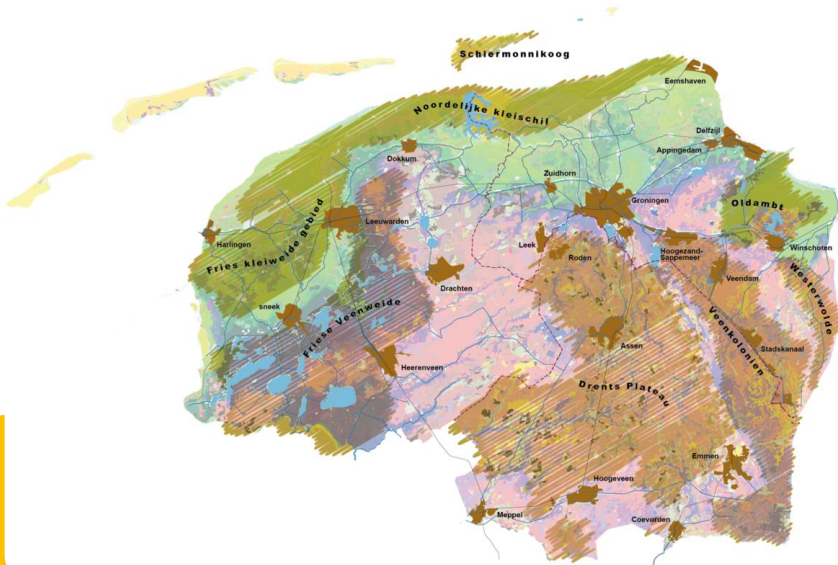

Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw

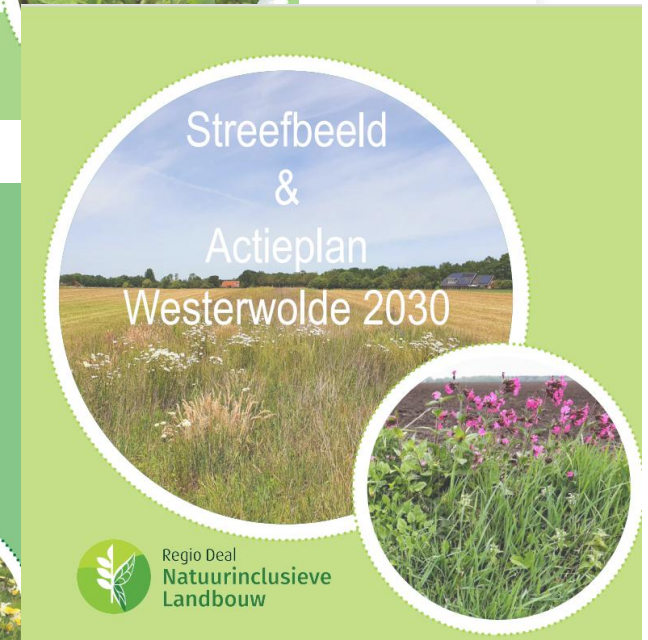
De acht gebieden

- Kleiweide (Friesland)
- Veenweide (Friesland)
- Kleischil (Friesland/ Groningen)
- Veenkolonien (Groningen/ Drenthe)
- Oldambt (Groningen)
- Westerwolde (Groningen)
- Drents Plateau (Drenthe)

Gebiedsgerichte aanpak

- Streefbeeld/ Actieplan per gebied
- ↓
- Uitvoeringsprogramma per gebied

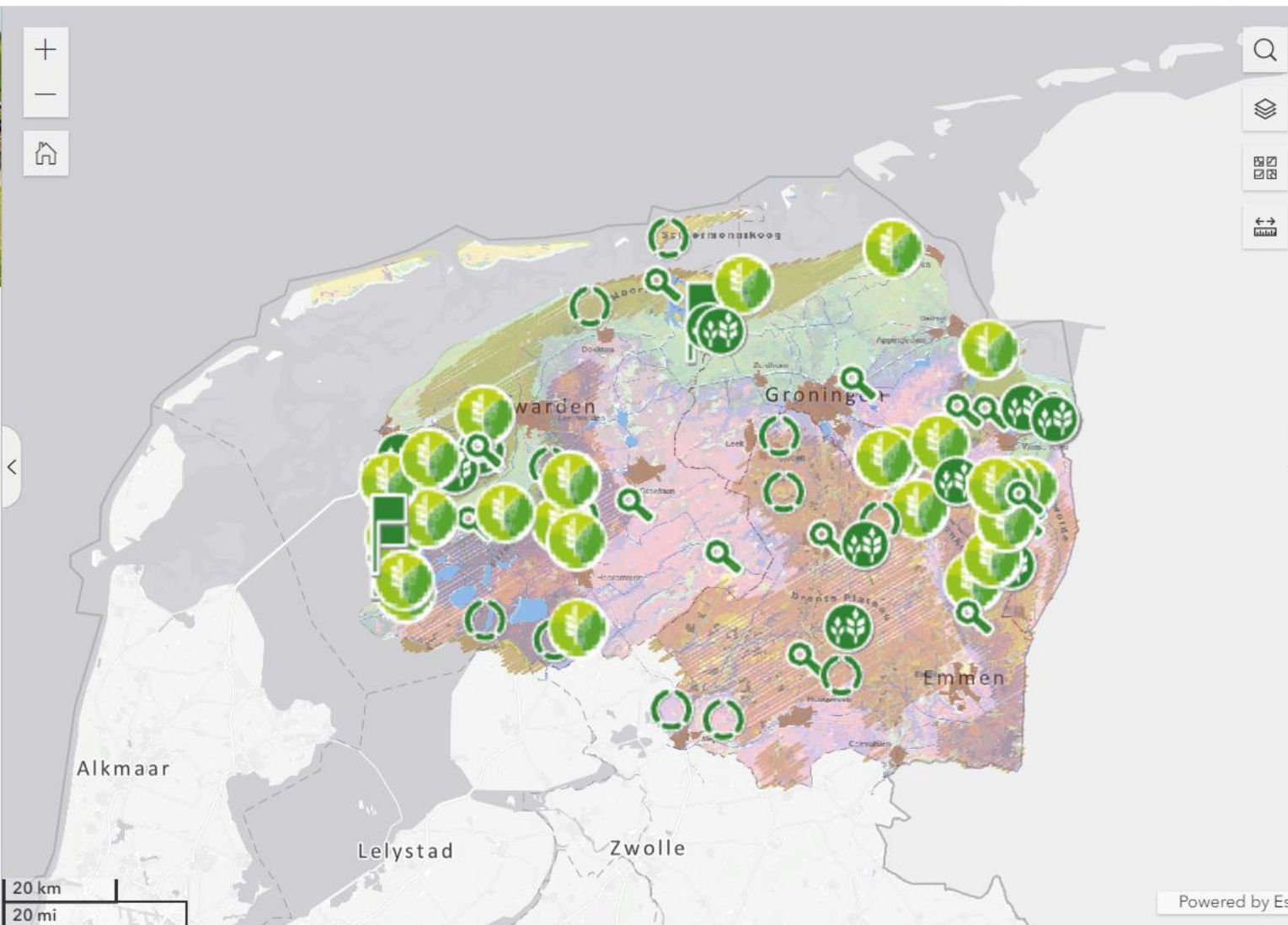
Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw

Noord-Nederland als koploper van een vitaal platteland! Vanuit deze ambitie werken landbouw, natuur en onderwijs sinds eind 2019 samen in de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw, met als doel de omslag naar een landbouwvorm die zowel voedsel produceert als de omgeving versterkt. In acht proefgebieden in Groningen, Fryslân en Drenthe wordt gewerkt aan de verbetering van de biodiversiteit, bodemkwaliteit, leefbaarheid en het landschap.

Projecten

In de 8 gebieden vinden op dit moment verschillende projecten plaats. De komende tijd gaan er meer volgen. Op deze pagina is een actueel overzicht te vinden van deze 83 projecten.

Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw >

Kaartlagen

- Zet kaartlagen aan door op het oogje te klikken.
- De pijltjes aan de voorkant verbergen sublagen.
- Via de basemaps (knop rechtsboven in de kaart) is de ondergrondkaart te wijzigen in bijvoorbeeld een luchtfoto.
- Voor sommige lagen moet verder in- of uitgezoomd worden om zichtbaar te worden.

☐	Projecten	
☒	Regio Deal Natuurinclusieve landbouw	...
☐	Schetskaart gebieden Noord-Nederland	...

Jansema is voortdurend op zoek naar gezonde bodem

ACHTERGROND GRONINGEN IDA HYLKEMA 17 MEI 2021 OM 13:00UUR

✉ f X in

Een weerbare bodem is van levensbelang in het Veenkoloniale bouwplan. Akkerbouwer Berend Jansema uit het Groningse Sellingeren werkt er al jaren aan. Zijn zoektocht krijgt als 'boerene ondersteuning' uit de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw Noord-Nederland.

Teelt van vlas is in opmars: 'Niet is weer eens wat anders dan pootaardappels'

even Radersma

21 juni, 15:00 • 3 minuten leestijd

nd vlas op de akker van Tino Stollenga

fryslân 25

Akkerbouwer Siep Oostenveld (links) deelt zijn bodem met veehouder Sjoerd Reitsma. FOTO: NIELS DE VRIES

Veel meer uien met minder kunstmest en gif

Zijn bestrijdingsmiddelen als glyfosaat noodzakelijk? Niet als je het akkerbouwer Siep Oostenveld vraagt. Hij haalt topopbrengsten met minimaal gebruik. Het geheim? De bodem die hij met veehouder Sjoerd Reitsma deelt.

GEERT VELDSTRA

De luzerne wuift op en neer in de IJsselmeewind bij Plaam. Of het land nou van Siep Oostenveld is of van Sjoerd Reitsma doet er niet toe want ze wisselen het al jaren uit. Het eiwitrijke gewas is klaar voor de laatst snede van het jaar. Als Reitsma een schep in de grond steekt klinkt het geknap van breken-de wortels. „Dy binne goed stevich“, roept de melkveehouder. „Sa kin it wetter ek better fuort.“

geldt ook voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Oostenveld: „Dat waard ferskriklik djoer. Fan de kosten dy't ik dêrfoar jierliks makke koene wol twa hûshâldings libje.“ Reitsma en Oostenveld zijn een jaar terug een proef begonnen vanuit de Regionale Natuurinclusieve Landbouw om de bodemkwaliteit te verbeteren via een intensieve samenwerking. Reitsma werkte al een tijdje met grasklaver en voegde daar vanuit de proef andere mengsels aan toe als karwij, cichorei en smalle

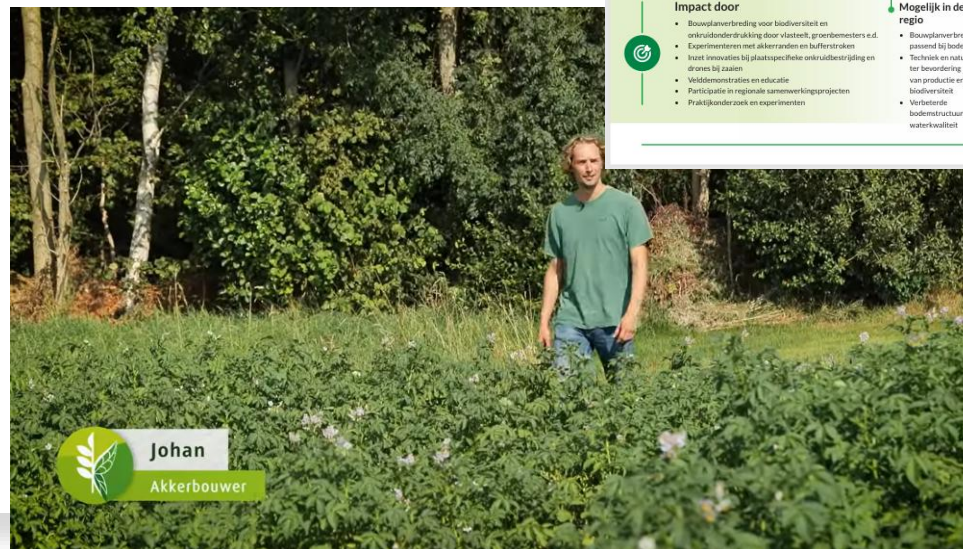
gong is hoechst soks hast net mear te brûken.“ Vanuit de proef worden plantsapmetingen vergoed zodat Oostenveld gerichter weet welke planten extra voedingsstoffen nodig hebben. Hij rijdt nog steeds met regelmaat met zijn spuitwagen over de akkers, maar daar zit geen gif in maar spoor-elementen en mineralen. „Ik wurd hast in apoteker.“ Ze zijn positief over de eerste resultaten van de proef. „Ik haw folle mear én moaiere sipels as oars.“ Binnenkort presenteren ze de uitkomst

'de oogst van 5 jaar Regiodeal'

www.regiodealnatuurinclusievelandbouw.nl

Onder andere:

- Rapportages
- Explainer video's
- Praatplaten

Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw

Natuurinclusieve landbouw Het Oldambt

Wat is natuurinclusieve landbouw?
Natuurinclusieve landbouw in het Oldambt is een manier van werken binnen de grenzen van de natuur waardoor de rijkdom aan planten en dieren toeneemt en de landbouw veerkrachtig is. Dat kan in het Oldambt door minder intensieve grondbeveiliging, verbreding van het aantal gewassen in het bouwplan en versterking van het oude landschap: beplanting langs wegen, sloten, in dorpen en langs dijken. Meerwaarde toevoegen aan de geteelde gewassen door lokale verwerking maakt diversificatie ook economisch aantrekkelijk.

Wat levert het op?

- Verbeterde (Agro) biodiversiteit en bodemgezondheid door verminderde mechanische bodembewerking, groenbemesters en onderzaai
- Bijkomende biodiversiteit door versterken landschap, onderzaai, variatie in gewassen, berusting akkerranden en bufferstroken
- Verwaarde producten door lokale afzet, efficiënter duurzaam produceren
- Verminderde gewasschade door minder chemische middelen en effectief onkruidbeheer
- Lanke haprijke waarde door o.a. akkerranden
- Inzicht in duurzaam grondgebruik

Impact door

- Bouwplanverbreding voor biodiversiteit en onkruidonderdrukking door vintseil, groenbemesters e.d.
- Experimenteren met akkerranden en bufferstroken
- Inzet innovaties bij plaatselijke onkruidbestrijding en dorpen bij zaaien
- Veld demonstraties en educatie
- Participatie in regionale samenwerkingsprojecten
- Praktijkonderzoek en experimenten

Mogelijk in de regio

- Bouwplanverbreding passend bij bodemsoort
- Techniek en natuur ter bevordering van productie en biodiversiteit
- Verbeterende bodemstructuur en waterkwaliteit

Bevorderen soortenrijkdom

- Indicatoren biodiversiteit
- Focus boven- en ondergronds leven
- Verbeterplan akker vogels en insecten door landbouw

Uitgelicht

- Vintseil als alternatief voor winter tarwe
- Helpt bij (resistent) onkruidonderdrukking
- Oepsil, opslag, verwerking en (regionale) afzet
- Potentieel kanonijk gewas van de toekomst

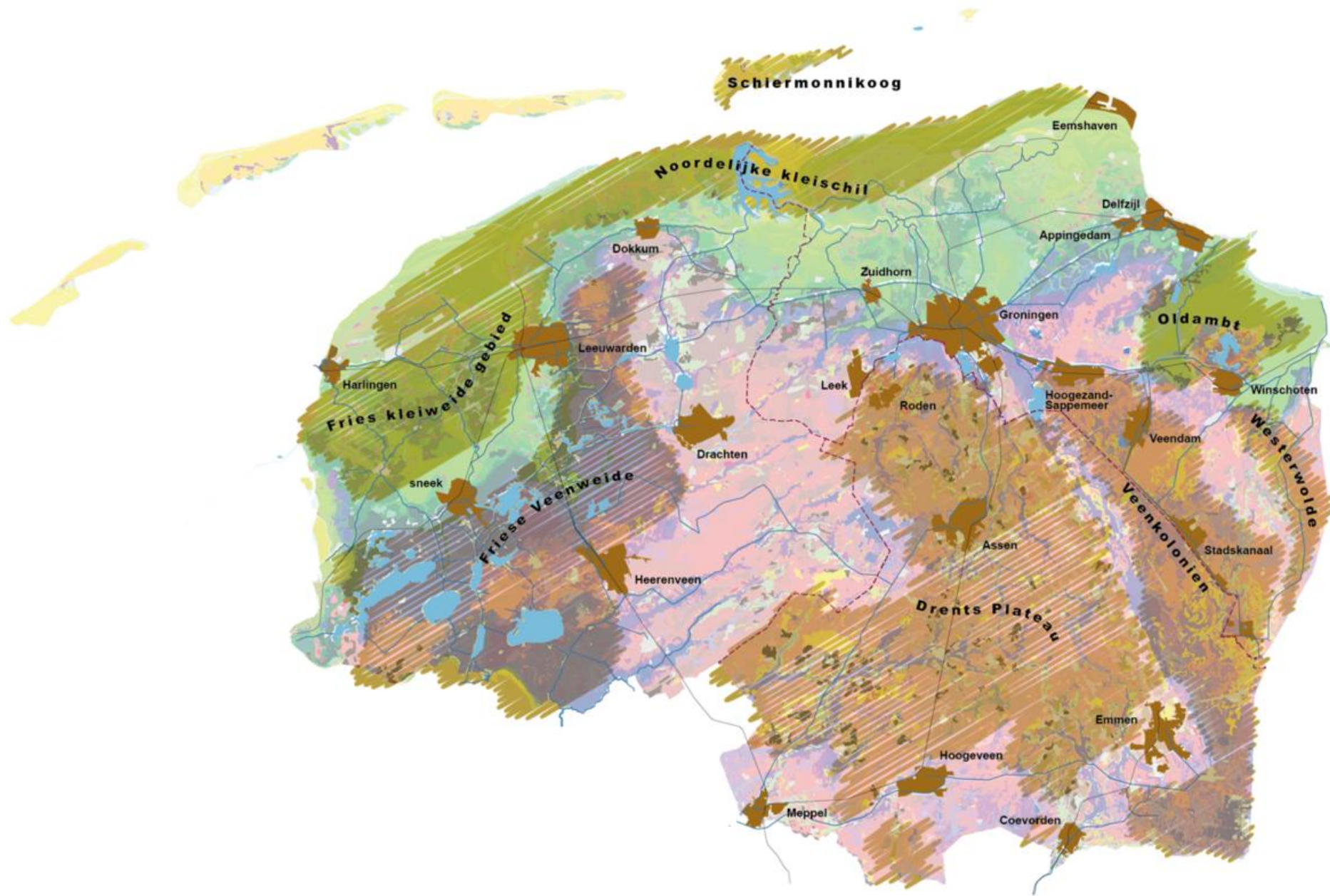
Projectactiviteiten

- 7 onderzoeken/ pilots opgestart
- 6 NIL-projecten opgestart
- 2 boerenketnetwerken gevormd
- 2 digitale gids natuurinclusieve akkerbouw
- >24 verschillende grondgebruikers actief betrokken
- >14 instanties actief betrokken

Wat werkt?

- Akkerranden (verschillende mengsoorten maaieregimes) voor onkruidbeheersing en verbeteren bodembiodiversiteit
- Bufferstroken met inheemse soorten voor waterkwaliteit en biodiversiteit (vogels en insecten)
- Onderzaai in winter tarwe voor onkruidonderdrukking, vocht vasthoudend vermogen bodem en biodiversiteit
- Mechanische grondbeveiliging waarbij de bodem minder verstoord wordt
- Monitoring op effecten bodem, gewassen en biodiversiteit
- Bouwplanverbreding met o.a. vintseil tegen onkruiddruk van (resistent) onkruid en akkerdistel
- Technische innovatie inzetten, dromes om klimatologische beperkingen en belasting bodem te verminderen

Meer weten?
www.regiodealnatuurinclusievelandbouw.nl

De geleerde
lessen: gaan
verder dan
alleen de
'inhoud'

Veel aanbevelingen, een aantal zaken uitgelicht:

- Neem de tijd en garandeer continuïteit.
- Bottom-up gebiedsgerichte initiatieven zijn belangrijk, maar niet altijd voldoende.
- Een lange termijn perspectief is vereist.

 rijksuniversiteit
groningen

Toekomst voor de
natuurinclusieve landbouw.
'Gebiedsgericht' als wenkend perspectief?

Henny van der Windt, Raymond Klaassen,
Kees van Veen en Gert Noordhoff (redactie)

 Regio Deal
Natuurinclusieve
Landbouw

Rudolf Agricola school for
sustainable development